

які можуть бути згруповані, на наш погляд, у п'ять основних блоків:

- робота з традиційними засобами масової інформації (ЗМІ) всіх рівнів (медіарилейшнз);
- подієві PR-заходи;
- офіційні комунікації керівників території;
- нові медіа та Інтернет;
- управління чутками.

Таким чином, імідж (образ) дестинації складається з безлічі компонентів. Думка про кожен складову образу, в свою чергу, впливає на формування іміджу туристської дестинації в цілому. Однак для побудови адекватної моделі управління іміджем дестинації необхідно знати, які з них, в силу специфіки даної дестинації, мають пріоритетне значення, які компоненти іміджу дестинації виступають одночасно і в якості критеріїв вибору даної дестинації.

Список використаних джерел

1. Про туризм [Електронний ресурс] : Закон України від 18.11.2003. № 1282-IV. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>. – Назва з екрана.
2. Головчан А. І. Теоретико-методологічні підходи до визначення сутності туристичних дестинацій та управління ними [Електронний ресурс] / А. І. Головчан. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tiru/2009_27/24.pdf. – Назва з екрана.
3. Головчан А. І. Дослідження ефективності сучасної системи туристичних дестинацій в Україні / А. І. Головчан // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна (економічна серія) : зб. наук. пр. – Харків : ХНУ, 2010. – № 9. – С. 188–195.

ДО ПИТАННЯ ПРО СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ»

В. Г. Сабадирь, спеціальність Туризм, студент групи Т-61м
А. О. Пантелеймоненко, д. е. н., професор, професор кафедри туристичного та готельного бізнесу – науковий керівник
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Культурно-пізнавальний туризм без перебільшення можна назвати чи не найпопулярнішим і наймасовішим серед існуючих

видів туризму. Основною метою подорожей, що він передбачає, передусім, ознайомлення з туристичними визначними місцями, зокрема, пам'ятками історії, архітектури, мистецтва, природними та етнічними особливостями певних територій (регіонів), а також сучасним життям народів різних країн світу. Сучасний культурно-пізнавальний туризм характеризується найбільш цікавими формами дозвілля. Він цілком закономірно відіграє помітну роль у розширенні загальних знань, що відображають культурну ерудицію суспільства.

Переходячи до сутнісної характеристики поняття «культурний туризм» («cultural tourism») або «культурно-пізнавальний туризм», слід зауважити, що його вперше на міжнародному рівні було офіційно включено до матеріалів Всесвітньої конференції з культурної політики в 1982 році. Основні документи в галузі культурного надбання формували дві міжнародні організації – ICOMOS та UNESCO. UNESCO розглядає цей вид туризму як відмінний від інших, «що враховує культури інших народів». У Хартії щодо культурно-пізнавального туризму Міжнародної ради з пам'яток і об'єктів (ICOMOS) він визначається як форма туризму, основною метою якого, крім інших цілей, є «відкриття пам'ятників і об'єктів» [6].

Прокоментуємо виявлені нами у ході дослідження визначення терміна «культурно-пізнавальний туризм». Так, уже згадана нами ICOMOS визначає цей термін як «невеликий сегмент ринку пізнавального або освітнього і найчастіше елітарного характеру, присвячений поширенню й роз'ясненню культурної ідеї» [7]. Можна зазначити, що це визначення є досить загальним і не вказує конкретні сфери чи напрями культурно-пізнавального туризму. Проте, досить справедливо зроблено акцент на елітарності культурного туризму як напряму. При цьому авторами визначено його основну мету, що передбачає поширення й роз'яснення культурної ідеї. Останнє, безумовно, має важливе суспільне значення у контексті формування загальнолюдських цінностей.

Дещо інший підхід обрав М. П. Кляп. Він зводить суть терміна «культурно-пізнавальний туризм» до «відвідання історичних, культурних або географічних визначних пам'яток» [2]. Автор конкретно вказує на три основні групи пам'яток культурно-пізнавального туризму – історичні, культурні та географічні. Проте, на наше тверде переконання наукове визначення

терміна «культурно-пізнавальний туризм» обов'язково має відображати його основну мету. При цьому доцільно (як і у попередньому випадку) акцентувати на суспільних цінностях, що несуть у собі подорожі в рамках цього виду туризму.

Дефініція Г. М. Дроздової – «Подорож з метою ознайомлення з історико-культурними цінностями й унікальними природними об'єктами» [1] вказує на основну мету культурно-пізнавального туризму та його головну специфіку. Нажаль, вона також залишає по за увагою соціальне (виховне) значення названого напрямку туризму.

У своєму визначенні О. О. Любіцева акцентує на тому, що культурно-пізнавальний туризм це «ознайомлення туристів з природою, культурно-історичним надбанням і сучасним життям країни» [5]. Автор досить вдало поєднує минуле і сучасне як предмет ознайомчих туристичних екскурсій. Подібне визначення включене до «Енциклопедичного словника-довідника з туризму», тобто культурно-пізнавальний туризм це: «Поїздки з метою ознайомлення і пізнання культурної спадщини різних країн і народів» [4].

При цьому, своєрідним узагальненням вищесказаного можна вважати дефініцію поняття «культурно-пізнавальний туризм» запропоновану А. А. Кочетковою: «здійснення подорожей, метою яких є відвідання історичних, культурних або географічних визначних пам'яток, ознайомлення туристів з природою, культурно-історичним надбанням і сучасним життям країни». У ній творчо поєднано ідеї всіх названих визначень [3, с. 130–133].

На основі результатів наших наукових пошуків можна запропонувати таке визначення. Культурно-пізнавальний туризм – це окремий вид туризму пізнавального, естетичного розвиваючого, також виховного характеру, що спрямований на відвідання визначних історико-культурних та незвичайних ландшафтних місць, а також сучасних масових культурних заходів.

Список використаних джерел

1. Дроздова Г. М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства : навч. посіб. / Дроздова Г. М. – Київ : Вид-во ЦНЛ, 2004. – 236 с.
2. Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму : навч. посіб. / Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. – Київ : Знання, 2011. – 334 с.

3. Кочеткова А. А. Сталий розвиток України: проблеми і перспективи : збірник матеріалів за результатами IV науково-практичної конференції студентів та молодих вчених / Кочеткова А. А. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2016. – 230 с.
4. Культурно-пізнавальний туризм [Електронний ресурс] : енциклопедичний словник-довідник з туризму. – Режим доступу: <http://www.leksika.com.ua/12940407/turizm/turizmkulturniy>. – Назва з екрана.
5. Любіцева О. О. Методика розробки турів : навч. посіб. / Любіцева О. О. – Київ : Альтерпрес, 2003. – 104 с.
6. Поняття та суть культурно-пізнавального туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sport.bobrodobro.ru/7356>. – Назва з екрана.
7. International Convention to Safeguard Intangible Cultural Heritage: UNESCO's General Conference. 32nd Session. Paris, 29 September – 17 October 2003.

ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

В. Р. Школик, спеціальність Комп'ютерна інженерія, студент групи 206-К

Н. В. Смолянчук, викладач вищої кваліфікаційної категорії – науковий керівник

Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ірпінський економічний коледж», м. Ірпінь, Україна

Україна поки що не належить до світових лідерів за кількістю відвідань туристами, однак особливості її географічного розташування та рельєфу, сприятливий клімат, багатство природно-ресурсного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалу створюють можливості для інтенсивного розвитку багатьох видів і внутрішнього, і іноземного туризму. Країна розташована на перехресті шляхів між Європою і Азією, Північчю і Півднем, а важливі залізничні й автомобільні магістралі, порти Чорного і Азовського морів, річки Дунаю, авіамережа спроможні забезпечити інтенсивний зв'язки з іншими країнами.

За оцінками експертів, Україна має найвищий у Європі коефіцієнт транзитності.

На території країни діють 5 національних природних парків, 15 державних заповідників, заказники, дендропарки, пам'ятки садово-паркового мистецтва, що належать до природоохоронних територій. Серед останніх такі відомі, як Асканія-Нова,